

gemeente
Barneveld

Nr. 1062979

Collegevoorstel

Onderwerp:

voorstel betreffende besteding van een bedrag van € 150.000,- ten behoeve van ondersteuning bieden aan pluimveehouders die getroffen zijn door de fipronil crisis

Gevraagde beslissing:

1. Instemmen met het bijgaande bestedingsplan voor ondersteuningsmaatregelen;
2. Ter kennisname van de raad via B-lijst
3. Bedrag van € 150.000,- opnemen in de maandrapportage van oktober 2017

Raad

- ☐ Ter kennisname naar de raad
Nummer beleidsproduct:
- ☐ Op overzicht Bestaand beleid (website)

Datum 23 november 2017 Steller: J.J.M. Berkvens

Afd: BD-EZ Aantal bijlagen 1

Afd.hoofd: *[Handwritten signature]* Portefeuillehouder

Openbaarheid

Besluit (voorblad) openbaar: ☒ Ja ☐ Nee, zie beslispoint :
Groentje openbaar: ☒ Ja ☐ Nee, zie beslispoint :
Bijlagen openbaar: ☒ Ja ☐ Nee, vermelden op bijlage

	Akkoord	Bespreken	Aantekeningen
Secretaris			
Burgemeester			
Wethouder A. de Kruijf			
Wethouder P.J.T. van Daalen			
Wethouder G.J. van den Hengel			
Wethouder D. J. Dorrestijn-Taal			

Beslissing burgemeester en wethouders :

28 NOV. 2017

Nummer op besluitenlijst:

48/02

[Handwritten signature]

[Handwritten signature]

[Handwritten signature]

[Handwritten signature]
- BD/EZ
- Raad

1. Inleiding

De crisis rond de besmetting van een aantal pluimveebedrijven met fipronil duurt inmiddels ruim 3 maanden. Voor de getroffen pluimveehouders is de financiële en emotionele schade enorm.

Door de vele publicaties en media aandacht is er in allerlei gremia aandacht voor de problematiek en daarvan is het gevolg dat er een actieplan is opgesteld, waarmee enerzijds ondersteuning kan worden geboden aan de pluimveehouders zelf en anderzijds gewerkt wordt aan het oplossen van de aan het geheel ten grondslag liggende besmetting door de vogelmijt (in de praktijk bloedluis genoemd).

Bijgaand treft u dit actieplan aan.

Belangrijke elementen daarin zijn:

- het voortzetten van het Meldpunt bij het PEC;
- het blijven aanbieden van psych-sociale hulp aan de pluimveehouders en hun gezin;
- aanvullende ondersteuning op het kwaliteitsteam;
- het organiseren van vrijwillige hulp bij het schoonmaken van de stallen (Boenen bij de Boeren);
- het bijdragen in de kosten van mestafvoer en het vernietigen van eieren, voor zover die kosten hoger zijn dan het verbranden in Moerdijk;
- begeleiding van pluimveehouders die mede door deze crisis genoodzaakt zijn het bedrijf te beëindigen;
- bijdragen aan het programma voor het bestrijden van de vogelmijt en dan met name voor het praktisch testen van de maatregelen bij proefbedrijven in de regio met begeleiding vanuit het PEC.

De gemeenteraad heeft uw college bij motie opgeroepen om zo snel mogelijk ondersteuning te bieden en daarvoor een richtbedrag van € 150.000,- op te nemen in de begroting via de maandrapportage.

Ook in de gemeente Ede en de provincie Gelderland zijn moties van vergelijkbare strekking aangenomen. Door het ministerie van LNV is aangegeven dat in het kader van het topsectorenbeleid bijgedragen kan worden aan het onderzoek naar de bestrijding van de vogelmijt in de pluimveestalt.

Daardoor is het mogelijk geworden om in totaal een programma samen te stellen met een omvang van € 790.000,-.

4. Beoogd effect

Het effect is dat de getroffen pluimveehouders concrete hulp krijgen op zowel bedrijfsmatig en emotioneel gebied en daardoor beter in staat zijn om het bedrijf te blijven voortzetten, danwel op een goede en verantwoorde manier te beslissen over de toekomst van het bedrijf.

3. Argumenten

De schade is al groot. Door de gezamenlijke inzet van verschillende overheden kan een behoorlijk programma worden uitgevoerd. Voor de bestrijding van de vogelmijt wordt daarnaast nog een aanvullende bijdrage vanuit de sector verwacht.

4. Kanttekeningen

Zoals al eerder is aangegeven is het niet mogelijk om rechtstreekse financiële steun aan de getroffen pluimveehouders te geven. Dat maakt dat de maatregelen in de sfeer van ondersteuning en begeleiding moeten worden gezocht.

De bijdragen aan het programma vanuit de provincie en het rijk zijn ambtelijk besproken. De formele besluitvorming zal waarschijnlijk niet eerder dan januari 2018 plaatsvinden.

5. Financiën

Een bedrag van € 150.000,- is voor dit doel opgenomen in de maandrapportage.

6. Uitvoering

Planning:

De uitvoering van de maatregelen loopt.

Communicatie:

De communicatie naar de pluimveehouders loopt via het Meldpunt.

Evaluatie/controle

Een evaluatie van de crisisaanpak inclusief de besteding van deze bijdrage wordt aangeboden op het moment dat de crisismaatregelen niet langer nodig zijn.

7. Bijlagen

Notitie besteding budget fipronil.

Besteding Budget nav Motie Fipronil

Versie: 22 november 2017

Inhoud:

1. Overzicht toezeggingen/ budgetten Ede, Barneveld, Provincie, LNV, Overig en zoekend!
2. Verwachte besteding budgetten
3. Bijlagen met achtergrond informatie

1. Overzicht toezeggingen/ budgetten

Motie raad Barneveld	- Alle middelen die redelijkerwijs noodzakelijk zijn voor de ondersteuning, zoveel mogelijk rechtstreeks, aan Barneveldse ondernemers" - Richtbedrag 150.000 euro en indien nodig concrete voorstellen aan de raad
Motie raad Ede	- intensivering en verbreding van de bestaande ondersteuning met alle middelen die wettelijk ten dienste staan - hiervoor een PM post als reservering op te nemen in de Programmabegroting 2018 (toelichting: richtbedrag 200.000 euro) - vóór 23 november 2017 raad informeren
Motie Staten Gelderland	1) Samen met de sector inzetten op meer wetenschappelijk onderzoek naar bloedluis 2) De activiteiten van het PEC (i.c. het Meldpunt) verder te ondersteunen onder voorwaarde dat ook gekeken wordt naar voorkomen van dergelijke crises in de toekomst, inzet op versterking keten/sector bv.
Voorstel GS Gelderland	1) 100.000 euro aan WUR voor kennisverspreiding en een praktijkonderzoek naar de geïntegreerde bestrijding van bloedluis. 2) Nog niet bekend, wordt 14/11 besproken in GS (onderhavige notitie draagt hiervoor bouwstenen aan)
Toezegging Min. LNV	Ondersteuning bij nog op te zetten onderzoek Bloedluisbestrijding. Richting: WUR én PEC samen, basaal én toegepast onderzoek, combinatie van middelen en management.
St. Kippenvel	- Doel volgens statuten: Ondersteunen getroffen pluimveehouders door burgers - Mogelijke opbrengst onbekend

Totaal toezegging van Barneveld, Ede, Gelderland : 450.000

Al eerder vrijgemaakte budgetten:

- Meldpunt: 50.000 (augustus – oktober) (Budget Barneveld)
- Vertrouwenspersonen 20.000 (september-november) (budget Barneveld en Ede, deels enkele andere gemeenten (op basis van nacalculatie)

POULTRY
EXPERTISE CENTRE

2. Verwachte bestedingen

Middel / project e.d.		Verwachte kosten In euro's (globaal)
1	Voortzetting van het Meldpunt Fipronil	
	A. Naar het zich laat aanzien is het zeer wenselijk om het Meldpunt nog enkele maanden in stand te laten. Wellicht wordt de intensiteit van het werk in die periode wel lager. B. Evaluatie fipronil en aanbevelingen om crises te voorkomen in de toekomst. Verkennen versterking sector/keten i.s.m. sectorpartijen en lokale overheid NB Eerste aanzet hiervoor is gegeven in het Snelcongres fipronil 27/11/2017 Onderwerpen zijn de lange termijn oplossingen bloedluis, crisis communicatie en ketenregie pluimvee. Dit is een initiatief van Foodlog gesteund door de provincie Gelderland (€ 7.500,-)	€ 110.000,-
2	A. Inzet vertrouwenspersonen	
	Uit de eerste gesprekken blijkt dat in veel gevallen meerdere gesprekken wenselijk zijn. Daarnaast blijkt de behoefte groot en wordt verwacht dat ook boeren die nu 'nee' zeggen, over enkele weken tot maanden alsnog behoefte krijgen aan sociaal-emotionele ondersteuning.	€ 40.000
	B. Aanvullende ondersteuning op kwaliteitsteam	
	Het vervolg op het sociaal-emotionele traject met een vertrouwenspersoon kan zijn dat de agrariër zich aanmeldt voor de ondernemersbegeleiding met betrekking tot de voortzetting van het bedrijf en strategische keuzes daarin. Hij kan zich daarvoor melden bij het kwaliteitsteam dat onder de vlag van het Manifest Salentein is gestart. De aanvullende steun voorziet in het vergoeden van de eigen bijdrage voor dat traject á € 250,-. Daarnaast in het aanvullen van de voucher van € 500,- tot de werkelijke kosten van het deskundigenadvies dat de ondernemer in het kader van de ondernemersbegeleiding laat opstellen (inschatting is € 1.000,- tot € 2.500,- per ondernemer) (aanne: 40 ondernemers x gemiddeld € 2.000,-)	€ 80.000
3	Boeren bij de Boeren	
	Aan deze organisatie voor de inzet van vrijwilligers zijn kosten verbonden. Naast diverse praktische kosten betreft dit vooral de inhuur van een projectleider. Dit komt uiteraard direct ten goede aan de boeren, zeker ook mentaal.	€ 20.000
4	Kosten mestafvoer	
	Er wordt gezocht naar een oplossing voor het probleem dat mest met fipronil niet afgevoerd kan worden door capaciteitsgebrek. Naast het zoeken naar regionale en lokale oplossingen, wordt dit landelijk opgepakt. <i>Eerste afzet mest loopt per 9/11, onduidelijk of dit voldoende is.</i> Mogelijk leidt dit tot oplossingen die geld kosten, zoals het huren van opslagruimte en/of het huren/aanschaffen van lokale opslagmiddelen.	€ 30.000

	Middel / project e.d.	Verwachte kosten In euro's (globaal)
5	Begeleiding procedures (functieverandering of vergunningaanpassing)	
	Getroffen veehouders die noodgedwongen hun bedrijf beëindigen, zijn gebaat bij een zeer snelle behandeling van de benodigde bestemmingswijziging. Het is te overwegen hiervoor een procesbegeleider in te huren die de betreffende veehouders begeleid. Dat geldt ook voor eventueel noodzakelijke vergunningaanpassing als omschakeling naar een andere diersoort wordt gekozen als oplossing om het bedrijf overeind te houden. Het bedrag is een raming, rekening houdend met circa 10 bedrijven en procesbegeleiding gedurende circa ¾ jaar per bedrijf.	€ 100.000
6	Onderzoek, kennisdeling en implementatie integrale aanpak bloedluis	
	Duidelijk is geworden dat bloedluis een groot en moeilijk te bestrijden probleem is voor pluimveebedrijven. Het thema bloedluis heeft dus veel invloed op de vitaliteit van de pluimveebedrijven. Op dit moment wordt de haalbaarheid onderzocht van een initiatief waarbij bloedluis in pluimveestallen op een geïntegreerde wijze bestreden wordt. De WUR heeft daarom een geïntegreerde aanpak ontwikkeld, waarbij preventie en monitoring belangrijke onderdelen zijn. Er wordt nu bekeken of dit in de praktijk met een aantal pluimveehouders in Gelderland verder kan worden ontwikkeld, inclusief de verspreiding van de kennis hierover over de sector. Samenwerking met het PEC is voorzien ten behoeve van praktijkproeven, met inzet van studenten, én het effectief kennis verspreiden (o.a. integreren in opleidingen van Aeres).	€ 400.000

3. Financiering - concept verdeling kosten

		Totale Geraamde Kosten	Ede	Barneveld	Overige FV- gemeenten	Prv. Gld	Rijk
1	(Voortzetting) Meldpunt Fipronil	160.000	10.000	50.000 ¹⁾		100.000 ²⁾	
2	Inzet Vertrouwenspersonen	40.000	12.000 ³⁾	12.000 ²⁾	3.000	13.000 ²⁾	
	Ondernemersbegeleiding	80.000	45.000	35.000			
3	Boenen bij de boeren	20.000	10.000	10.000			
4	Kosten mestafvoer	30.000	15.000	15.000			
5	Begeleiding procedures ⁴⁾	100.000	50.000	40.000	10.000		
6	Vergoeding leges ^{4) 5)}	50.000	50.000	n.v.t.	n.v.t.		
7	Onderzoek en kennisdeling aanpak Bloedluis (WUR/PEC)	400.000	50.000	50.000		100.000	200.000 ⁴⁾
	Totalen:	880.000	242.000²⁾	162.000²⁾	13.000	213.000	200.000

- 1) Barneveld heeft de eerste fase á 50.000 euro gefinancierd
- 2) Deze provinciale bijdrage wordt overwogen, maar is nog niet zeker
- 3) Dit is inclusief de 10.000 euro die door beide gemeenten al vrijgemaakt is voor het lopende traject
- 4) Beoogde financiering van de inzet van de WUR via het topsectorenbeleid

BIJLAGEN

Relevante passages uit relevante moties, voorstellen en toezeggingen

Toelichting:

Doel en kader van de notitie:

- In beeld brengen van de acties t.b.v. door fipronil getroffen boeren die nuttig / noodzakelijk zijn om de boeren te ondersteunen en de sector uit de crisis te helpen
- In beeld brengen welke (potentiele) financiering daarvoor beschikbaar is (van alle relevante partijen) en welke aanvullende financiering nodig is (o.m. via inzet andere overheden)
- Betrokken partijen overzicht geven t.b.v. gecoördineerde samenwerking, zodat de middelen efficiënt worden besteedt en er geen dubbelingen of 'gaten' en/of tegenstrijdigheden ontstaat

De notitie beoogt overkoepelend aan te geven wat zinvolle bestedingen zijn voor de financiële middelen die de betrokken partijen beschikbaar hebben of krijgen. Dat is voor iedere organisatie niet verplichtend, maar eerder een 'aanbod' of 'keuzemenu' dat onder de vlag van het PEC door de gezamenlijke partijen is opgesteld.

De notitie beoogt daarbij ook aan te geven op welke wijze de doelen het best bereikt kunnen worden. Soms is dat rechtstreekse financiering door gemeenten en soms door betalingen uit het fonds van Stichting Kippenvel. Daarnaast zijn combinaties denkbaar door middelen van gemeenten toe te voegen aan het fonds of juist andersom.

GEMEENTE BARNEVELD

Motie gemeenteraad 27 september 2017

overwegende dat:

- het bieden van rechtstreekse financiële of materiële steun aan getroffen ondernemers is aan wettelijke regels;
- nog steeds bedrijven gesloten zijn door de crisis;
- De gemeente mogelijkheden heeft om ondernemers te ondersteunen door middel van bestaande voorzieningen;
- Deze voorzieningen wellicht kunnen worden geoptimaliseerd voor deze specifieke doelgroep;

roept het College op:

- Zo snel mogelijk ondersteuning te bieden met alle middelen die wettelijk ten dienste staan, zoveel mogelijk rechtstreeks, aan Barneveldse ondernemers;
- Daarvoor gebruik te maken van de middelen als genoemd in het besluit van het College d.d. 23 augustus 2017, en daarnaast zoveel middelen als redelijkerwijs noodzakelijk voor de te bieden ondersteuning;
- Hiervoor een richtbedrag van 150.000 euro op te nemen in de begroting door middel van de maandrapportage;
- Indien nodig concrete voorstellen aan de Raad voor te leggen.

GEMEENTE EDE

Motie gemeenteraad 12 oktober 2017

overwegende dat:

- het bieden van rechtstreekse financiële of materiële steun aan getroffen en onderworpen is aan wettelijke regels;
- er op dit moment nog steeds bedrijven gesloten zijn door de crisis;
- de gemeente Ede mogelijkheden heeft ondernemers te ondersteunen d.m.v. bestaande voorzieningen en deze geoptimaliseerd kunnen worden voor deze specifieke doelgroep;

roept het College op:

- over te gaan tot intensivering en verbreding van de bestaande ondersteuning met alle middelen die wettelijk ten dienste staan, ~~zoveel mogelijk rechtstreeks aan Edese ondernemers;~~
- hiervoor een PM post als reservering op te nemen in de Programmabegroting 2018;
- op of vóór 23 november 2017 met een concreet en financieel onderbouwd voorstel naar de raad te komen en uiterlijk februari 2018 de resultaten voor te leggen aan de raad over hoe dit geld is besteed of ingezet gaat worden;

en gaat over tot de orde van de dag.

De indienende partijen dragen het college op met een samengesteld pakket van ondersteunende maatregelen te komen en deze financieel te onderbouwen en als reservering op te nemen in de Programmabegroting 2018. Daarbij denken de partijen aan een richtbedrag van € 200.000. Dit om het bestaande beleid op sociale steun (bijv. via het Poultry Expertise Centrum (PEC) van deze pluimveehouders te kunnen intensiveren en uit te breiden met alle middelen die wettelijk ten dienste staan, zoveel mogelijk rechtstreeks aan Edese ondernemers. Om niet alleen meer van hetzelfde te doen v.w.b. de sociale hulp, vragen wij het college om voor of op 23 november 2017 met een concreet voorstel naar de raad te komen waarin uiteengezet wordt waaraan dit besteedt gaat worden. Daarnaast vragen wij het college uiterlijk februari 2018 de resultaten aan de raad voor te leggen over hoe dit geld is besteed of alsnog ingezet gaat worden;

10 oktober 2017,

PROVINCIE GELDERLAND

Motie 17M49, Statenvergadering 27 september 2017

gehoord de beraadslagingen, van mening dat

- De fipronil-crisis veel Gelderse pluimveebedrijven heeft getroffen en het (verborgen) leed onder de getroffen pluimveehouders substantieel is;
- Het Poultry Expertise Centre in Barneveld een positieve bijdrage heeft geleverd aan de verlichting van dit leed door haar werkzaamheden in de sector en het verstrekken van voorlichting via een meldpunt;
- De aanwezigheid van bloedluis (*D. gallinae*, ook wel vogelmijt) in pluimveestallen een uitermate lastig aan te pakken probleem is;

verzoeken GS om

- In samenspraak met de pluimveesector in te zetten op meer wetenschappelijk onderzoek naar preventie, monitoring en bestrijding van bloedluis;
- De activiteiten van het Poultry Expertise Centre in Barneveld verder te ondersteunen en deze ondersteuning over een jaar te evalueren;

Statenbrief GS 3 oktober 2017, voorstel Agenda Vitaal Platteland

Veehouderij en gezondheid

• **Geïntegreerde bestrijding van bloedluis, initiatiefnemer WUR**

In uw vergadering d.d. 27 september 2017 heeft u motie 49 aangenomen. U heeft besproken hoe hard de pluimveesector getroffen is door de fipronilcrisis. Duidelijk is geworden dat bloedluis een groot en moeilijk te bestrijden probleem is voor pluimveebedrijven, en dat het de diergezondheid en het welzijn van de kippen behoorlijk kan aantasten. Het thema bloedluis heeft dus veel invloed op de vitaliteit van de pluimveebedrijven. Om een gezonde, duurzame sector op te bouwen kan het helpen dat er meer wetenschappelijk onderzoek naar preventie, monitoring en bestrijding van de lastig te bestrijden bloedluis komt.

Op dit moment wordt de haalbaarheid onderzocht van een initiatief waarbij bloedluis in pluimveestallen op een geïntegreerde wijze bestreden wordt. Bij de WUR is er op dit gebied veel kennis ontwikkeld. In de huidige praktijk worden veel verschillende methoden ingezet, met vaak wisselend succes. De WUR heeft daarom een geïntegreerde aanpak ontwikkeld, waarbij preventie en monitoring belangrijke onderdelen zijn. Er wordt nu bekeken of dit in de praktijk met een aantal pluimveehouders in Gelderland verder kan worden ontwikkeld, inclusief de verspreiding van de kennis hierover over de sector.

RIJKSOVERHEID, MINISTERIE EZ

Toezegging in AO van de vaste commissie voor Economische Zaken en de vaste commissie voor Europese Zaken, op 4 oktober 2017, van Minister Kamp

ONGECORRIGEERD STENOGRAM
Verslag AO van 4 oktober 2017

De heer Geurts heeft ook gevraagd of er ondersteuning kan komen voor het expertisecentrum in Barneveld voor de pluimveesector, aansluitend op de activiteiten van de provincie Gelderland en de gemeente Barneveld. Hij formuleerde het in zijn eigen woorden wat voorzichtiger, maar hij vroeg of er ondersteuning kan komen vanuit het ministerie. Ik wil dat niet doen. Dit is een initiatief van de provincie en de gemeente. Dat is prima; dat kunnen ze doen. Wij hebben onze eigen mogelijkheden, zoals de heer Geurts ook zei. Hij zei: je kunt ook via de topsector in beeld brengen welke onderzoeken er nog nodig zijn, want bloedluisbestrijding in de pluimveehouderij is een groot probleem. Er is onderzoeksmateriaal beschikbaar, maar dat heeft er in ieder geval niet toe geleid dat pluimveehouders daarmee uit de voeten konden, want ze zijn uiteindelijk dat middel van Chickfriend gaan gebruiken. We weten allemaal wat daar het gevolg van is. De heer Geurts zegt: je moet kijken welke nadere onderzoeken kunnen bijdragen aan het in beeld brengen van alternatieven die wel werken en die kunnen helpen om het probleem voor de sector op te lossen. Ik ben graag bereid om dat te doen en zal voorafgaand aan de begrotingsbehandeling aan de Kamer vertellen wat uit die topsector op dat punt naar voren is gekomen.

De heer Geurts (CDA):

Ik dank de minister voor deze toezegging. Toch een nuance over het Poultry Expertise Centre. Ik heb expliciet gevraagd om in kaart te brengen wat nog nodig zou zijn om de activiteit van dat PEC verder te ondersteunen. De minister heeft dat vertaald in de zin van: de heer Geurts vraagt om geld. Nee, dat vraagt de heer Geurts niet op dit moment. De heer Geurts vraagt hier heel duidelijk in kaart te brengen wat er nog nodig zou zijn voor dit centrum.

Minister Kamp:

Ik ben niet van plan om het initiatief over te nemen van de gemeente en de provincie, maar ik ben wel bereid om met hen te spreken over wat ze gaan doen, wat zij daarvoor aan informatie hebben, wat wij aan informatie hebben en hoe we elkaar mogelijk ook kunnen helpen. Het contact dat de heer Geurts voorstelt, zal dus plaatsvinden.